

تازه‌های علم

قهرمانی کودکان ایرانی در مسابقات جهانی محاسبات ذهنی



تیم چرتکه ۳۵ نفره کودکان هوشمند ایران قهرمان هجدهمین مسابقات ۲۰۱۸ Pama که معتبرترین رقابت‌های محاسبات ذهنی جهان است، شدند.

به گزارش ایسنا، هجدهمین دوره مسابقات جهانی «محاسبات ذهنی با چرتکه» در شهر کوالالامپور مالزی با حضور ۷۳۳ کودک از ۲۴ کشور جهان در حالی برگزار شد که کودکان ایرانی موفق شدند عنوان قهرمان قهرمانان این مسابقات را کسب کنند.

حاضرین در سالن برگزاری این مسابقات از جمله مرصیه افخم، سفیر ایران در مالزی بارها شاهد برافراشته شدن پرچم مقدس جمهوری اسلامی ایران بوده و جهانیان به‌هوش، استعداد و نبوغ کودکان تیم چرتکه ایران احترام گذاشتند. ایران سال گذشته هم در آفریقای جنوبی قهرمانی جهان را به‌دست آورده بود. تیم ۳۵ نفره ایران شامل ۹ نابغه‌از استان البرز، ۲ نابغه‌از استان لرستان، ۲ نابغه‌از استان بوشهر، ۲ نابغه‌از استان تهران، ۲ نابغه‌از استان زنجان، ۴ نابغه‌از استان مرکزی، یک نابغه‌از استان کردستان، ۱۰ نابغه‌از استان کرمانشاه، ۲ نابغه‌از استان هرمزگان و یک نابغه‌از استان همدان هستند.

در این مسابقات ذهنی که بزرگ‌ترین رویداد محاسبات ذهنی جهان محسوب می‌شود نمایندگان تایوان، مالزی، تایلند، کانادا، هنگ‌کنگ، آمریکا، آفریقای جنوبی، ویتنام، کره جنوبی، لبنان، عربستان سعودی، استرالیا، هند، روسیه، چین، قزاقستان، امارات، ازبکستان، مصر، تاجیکستان، یمن و ایران حضور داشتند. چرتکه وسیله‌ای قدیمی است که از صدها سال قبل از میلاد حضرت مسیح برای انجام محاسبات به کار می‌رود.

از چرتکه برای انجام چهار عمل اصلی ریاضی (جمع، تفریق، ضرب و تقسیم) استفاده می‌شود و حتی می‌توان آن را برای محاسبه ریشه دوم و سوم اعداد نیز به کار برد. کارشناسان حوزه آموزش از جمله مزایای یادگیری چرتکه را توسعه و استفاده از تمام مغز، بهبود سرعت و دقت، بهبود حافظه ارتقای خلاقیت و تمرکز، بهبود اعتماد به نفس قادر ساختن دانش آموزان به حل مسائل ریاضی در زمان کوتاه و بهبود قدرت تخیل افراد به ویژه در کودکان و نوجوانان می‌دانند.

چهارشنبه ماه می‌شود اولین رخداد نجومی سال جدید میلادی



در بامداد روز چهارشنبه، ۱۲ دی ماه همنشینی هلال ماه با سیاره ناهید رخ خواهد داد. مهندس مسعود عتیقی، مدیر انجمن نجوم آماتوری ایران در گفت‌وگو با ایسنا، بابیان اینکه اولین رویداد نجومی سسال نوبی میلادی شامگاه چهارشنبه رخ خواهد داد، افزود: در این پدیده همنشینی هلال زیبای صبحگاهی «ماه» و سیاره «ناهید» رخ خواهد داد.

وی زمان این پدیده نجومی را ساعت یک و ۲۰ دقیقه بامداد، روز چهارشنبه، ۱۲ دی‌ماه ذکر کرد و یادآور شد: در این پدیده سیاره ناهید به اندازه ۱٫۳ درجه در جنوب هلال کاهنده‌ماه قرار خواهد گرفت. عتیقی خاطر نشان کرد: از آنجایی که در این زمان این اجرام هنوز طلوع نکرده‌اند، از اینرو رصدگران می‌توانند قبل از روشنی هوادر بامداد روز چهارشنبه، ۱۲ دی، ملاقات ماه و ناهید را در صورت فلکی «تراز» رصد کنند.

دبیر انجمن نجوم آماتوری ایران همچنین تاکید کرد: در این زمان همچنین بزرگ‌ترین و کوچکترین سیارات سیستم خورشیدی یعنی «برجیس» و «تیر» نیز پایین‌تر از این اجرام در صورت فلکی «کژدم» به همراه «دل کژدم» قرار دارند که این پدیده سوزه بسیار مناسب برای عکاسان نجومی خواهد بود.

مسئولان دائماً گوش‌زد می‌کنند که در خوشبینانه‌ترین حالت، کمتر از نیم‌درصد تولید ناخالص ملی به پژوهش اختصاص می‌یابد، در حالی که این رقم باید به ۳ درصد برسد؛ گوش دانشگاهیان از «باید»‌ها پر است و باید دید که این امور دقیقاً چه زمانی محقق خواهند شد

این امر در صورتی موفقیت‌آمیز خواهد بود که فرهنگ انجام کارها به صورت گروهی، از کودکی در افراد نهادینه شده باشد. بنابراین شاید بهتر باشد برنامه‌های مسئولان جنبه عینی‌تری به خود بگیرد و در راستای اهداف توسعه پایدار باشد.

ضرورت مقابله جدی با «پایان نامه‌فروشی»

البته در کنار کاستی‌ها و مشکلات حوزه پژوهش نباید پیشرفت‌های این بخش را نیز نادیده گرفت. امسال نام ۱۶ پژوهشگر ایرانی در لیست برترین پژوهشگران پر استند جهان قرار گرفته است. این رقم که طی سال گذشته تاکنون از ۷ به ۱۶ افزایش یافته موجب افتخار عالمان علمی کشور در عرصه بین‌المللی را فراهم آورده اما به هر حال باید این نکته را نیز در ذهن داشت که متأسفانه به دلیل عدم رعایت اخلاق در انتشار مقالات توسط تعداد معدودی از پژوهشگران، فعالیت‌های ارزشمند پژوهشی در کشور زیر سوال رفته است! این موضوع که بار دیگر به عدم رعایت اخلاق در پژوهش برمی‌گردد، مربوط به «ری‌ترکت» (بازپس گرفته شدن) ۵۸ مقاله ایرانی بر اساس گزارش مجله Nature و درگیری ۵۴ عضو هیئت علمی در این موضوع است که تقریباً هیچ‌کدام روال استاندارد تولید و انتشار مقاله را طی نکرده‌اند.

در پایان، از مسئولان انتظار می‌رود که ذیل مقابله با تقلب و سرقت علمی در عرصه پژوهش کشور، به صرف انتقاد از «پدیده خرید و فروش مقاله» اکتفا نکرده و نسبت به دلالتان این عرصه، از جمله بسط داغ پایان‌نامه‌فروشی در حوالی میدان انقلاب تهران، بر خورد جدی داشته باشند.

همچنین با توجه به قول مسئولان از جمله وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و اسحاق جهانگیری، معاون اول رئیس جمهور در خصوص افزایش بودجه پژوهشی دانشگاه‌ها، امید است که این اتفاق محقق شده و سال دیگر شاهد افزایش منصفانه و به‌حق بودجه دانشگاه‌ها در مقایسه با بودجه کلان دیگر دستگاه‌های دولتی بود.

بودجه‌ای روبه‌روست. معاونین پژوهشی اکثر دانشگاه‌های کشور خبر از ناتوانی دانشگاه‌ها در تأمین هزینه‌های ارزی در شرایط اقتصادی کنونی می‌دهند و وجود تحریم‌ها بسیاری موارد از جمله امکان فرصت مطالعاتی برای اساتید یا دانشجویان مقطع دکتری، اشتراک دانشگاه در مجلات بین‌المللی، تهیه تجهیزات و مواد اولیه آزمایشگاهی و... را با محدودیت‌های جدی روبه‌رو کرده است. چهره دانشگاه در عرصه بین‌المللی تنها یک روی این سکه است. صرف نظر از ناتوانی دانشگاه در تأمین هزینه‌های ارزی، شرایط اقتصادی کنونی به گونه‌ای است که هر گونه برنامه‌ریزی دانشگاه برای مواردی از قبیل تجهیز آزمایشگاه خرید مواد اولیه تحقیق و... نقش بر آب شده و اکثر مسئولان دانشگاهی اذعان می‌دارند که کمتر از ۴۰ درصد بودجه دانشگاه تاکنون مصرف شده و شاید هیچ قطعیتی برای محقق شدن صددرصدی آن تا پایان سال وجود نداشته باشد.

از سوی دیگر مسئولان دائماً گوش‌زد می‌کنند که در خوشبینانه‌ترین حالت کمتر از نیم‌درصد تولید ناخالص ملی به پژوهش اختصاص می‌یابد، در حالی که این رقم باید به ۳ درصد برسد؛ در چنین شرایطی گوش دانشگاهیان از «باید»‌ها پر است و باید دید که این امور دقیقاً چه زمانی محقق خواهند شد.

تاکید بر رویکرد سازمانی، و نه فردی

موضوع دیگری که در هفته پژوهش امسال مورد توجه قرار گرفته، تاکید بر رویکرد سازمانی، و نه فردی، به پژوهش و نیز جواب‌گو نبودن پژوهش فردی در شرایط کنونی است که این موضوع نیز باید به دقت معنی شده و نسبت به جنبه‌های مختلف آن شفاف‌سازی صورت گیرد. آیا اساساً این موضوع که پژوهش را باید از امری فردی به جمعی بدل کرد، در جامعه مدرک گرای کنونی محلی از اعراب دارد؟

از سوی دیگر با توجه به آنچه پیشتر بدان اشاره شد علاوه بر مسائل متعدد یکی دیگر از معضلات پژوهش‌های فردی بحث درج نام است چرا که بنا بر اظهارات مسئولان دانشگاهی، «اغلب افراد از این مسأله و بداخلاقی پژوهشی شکایت دارند که علی‌رغم مشارکت در تولید پژوهش، نامشان در مقاله ذکر نشده است» البته گاه نیز حالتی متضاد رخ داده و در یک پژوهش از افرادی یاد می‌شود که هیچ سهمی در انجام کار نداشته‌اند؛ بنابراین شاید بهتر باشد توجه به مسائل اخلاقی این چنینی و اندیشیدن ساز و کارهایی برای جلوگیری از آن، در اولویت نسبت به «انجام پژوهش‌ها به صورت جمعی و در قالب کار تیمی» قرار گیرد.

این نیز هست که چنان چه قرار باشد انجام کارها به صورت تیمی انجام شود

مقاله و گرفتن پذیرش در دانشگاه‌های دیگر کشورها سبب شده بی‌اخلاقی در پژوهش به عنوان یک معضل مطرح شود. این در حالی است که یکی از جنبه‌های کاربردی‌سازی تحقیقات دانشگاهی، مبارزه با بی‌اخلاقی در پژوهش نیز هست. در خصوص مسائل اخلاق در پژوهش اقداماتی صورت گرفته که بی‌شک در حال حاضر نمی‌توان آن را کافی دانست اما می‌توان به برخی از این تلاش‌ها اشاره کرد. به عنوان مثال در این مدت سایر ایام باید به توسعه علمی توجه شود. لایحه‌ای از سوی وزارتین علوم و بهداشت به مجلس رفت و هم‌اکنون آیین‌نامه اجرایی آن در حال تدوین و ابلاغ است. در دانشگاه‌های مختلف نیز به سهم خود در این باره تلاش‌هایی صورت گرفته و مثلاً مسئولان دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی در هفته پژوهش امسال از طراحی پروژه «صد ملی اخلاق در پژوهش» برای رصد همه جانبه فعالیت‌های پژوهشی در کشور با هدف ارتقای کیفیت پژوهش‌ها و مقالات، کاهش درصد خطاها و سوء رفتارهای پژوهشی در کشور خبر داده‌اند. این در حالی است که پیشتر سامانه «هماندجو» در ایران داک نیز باهدف مشابهی راه‌اندازی شده، اما پیگیری‌های خبرنگار ایسنا در رابطه با چگونگی کارکرد این سامانه تاکنون بی‌نتیجه مانده است.

از مسئولان انتظار می‌رود که برای مقابله با تقلب و سرقت علمی در عرصه پژوهش کشور، به صرف انتقاد از «پدیده خرید و فروش مقاله» اکتفا نکرده عرصه، از جمله بسط داغ پایان‌نامه‌فروشی در حوالی میدان انقلاب تهران، بر خورد جدی داشته باشند

برخی مشکلات پیش‌رو آنچه مورد توجه معاونت پژوهشی دانشگاه‌های کشور قرار گرفته، «هدفمندسازی پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دانشگاهی» بوده که این موضوع مایه امیدواری است. بر این اساس موضوعات پایان‌نامه یا پروژه‌های کارشناسی دانشگاه، با توجه به مزیت‌های نسبی استان‌های مختلف تعریف شده و به همین ترتیب، رفع معضلات نیز در دستور کار قرار گرفته است. این موضوع که گام‌های ابتدایی خود را طی می‌کند، در دانشگاه‌های سطح یک استان تهران به گونه‌ای متفاوت بی‌گرفته شده و مسائل کلان‌تر کشور را در قالبی مأموریت‌گرا و پروژه‌محور، مورد توجه قرار داده است. امارد انسوی داستان، هم‌این مسائل و نوعی «عتمادسازی» به دانشگاه در شرایطی محقق می‌شود که این نهاد بیش از هر زمان دیگری با محدودیت‌های

می‌شود توسعه علمی بیشتر برای دوران فراغت از مشکلات، تنگناها و شرایط بی‌مسئله‌گی کشور است و حال که کشور با مشکلاتی مواجه شده و وضعیت اقتصاد، آب و محیط زیست در شرایط خوبی قرار ندارد، صحبت کردن درباره توسعه علمی و پیگیری فناوری‌های روز نیاز کشور نیست. این در حالی است که اتفاقاً توسعه علمی دقیقاً برای روزهای سخت و شرایطی است که کشور با چالش‌های بسیار مواجه می‌شود و زمانی که دشواری‌ها بیشتر می‌شود، بیش از سایر ایام باید به توسعه علمی توجه شود. محمد شریعت‌مداری در مراسم هفته پژوهش دانشگاه علم و صنعت با بیان این که در پژوهش‌ها، مشارکت جمعی باید موضوعی مهم تلقی شود، اظهار کرد: اگر این مسائل مورد توجه قرار نگیرد در نهایت کشور به شرایطی می‌رسد که امروزه در آن قرار دارد؛ دولتی روی کار می‌آید که پژوهش محور نیست. ضمن آنکه مجموعه‌های پژوهش نیز مساله محور نیستند. بدین ترتیب تنها مروری کوتاه بر سخنان این دو عضو هیات دولت گویای پارادوکس‌هایی قابل توجه است.

از بی‌اخلاقی تا رواج مدرک‌گرایی مسئله دیگری که در سال‌های اخیر به عنوان یک معضل اصلی عرصه پژوهش کشور مطرح شده، بی‌اخلاقی در پژوهش است. رواج مدرک‌گرایی در کشور، خیل عظیم دانشجویان مقاطع تحصیلات تکمیلی، اشتیاق بی‌حد و حصر جوانان به مهاجرت و اقدام به آن از طریق نوشتن

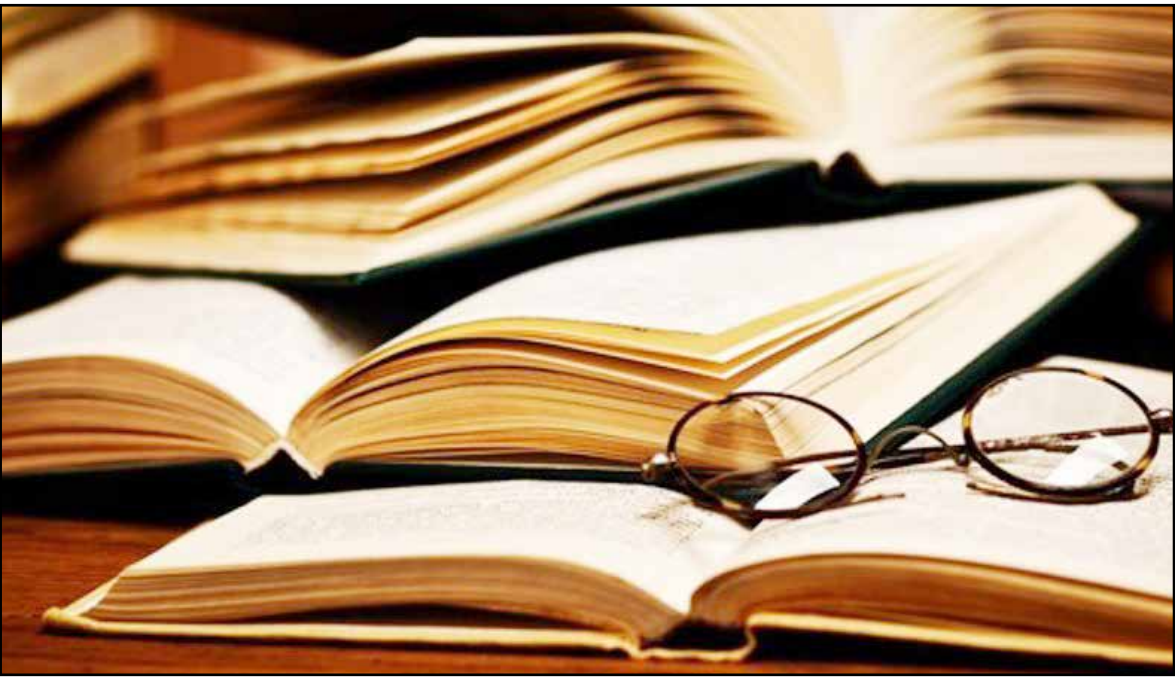
پژوهش گامی است که محقق برای شفاف‌سازی مسئله‌ای مبهم بر می‌دارد تا پاسخی دقیق و منطقی برای حل آن بیابد.

به گزارش ایسنا، از ۲۴ تا ۲۸ آذر ماه امسال طبق آنچه از پیش اعلام شده بود و به سنت سال‌های قبل، به عنوان هفته پژوهش در نظر گرفته شده و طی این مدت و حتی حدود ۱۰ روز پس از آن، بخش‌های مختلف کشور از دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی گرفته تا دستگاه‌های اجرایی به برپایی مراسمی به این مناسبت پرداختند و در این قالب، مسئولان مختلف از معاون اول رئیس‌جمهور گرفته تا معاون حقوقی ریاست‌جمهوری و وزرای مختلفی از وزیر علوم و وزیر بهداشت تا وزیر کار و راه هر یک به سهم خود در مراسم مربوط به این هفته حضور یافتند و نظرات خود را در این زمینه بیان کردند؛ نظراتی که با توجه به گستردگی حیطه کار بیان‌کنندگان آن‌ها، می‌توان انتظار داشت جنبه‌های مختلفی را در بر گیرند. اما در نهایت این سؤال پابرجاست که آیا مطرح شدن موضوع در میان بخش قابل توجهی از مسئولان کشور نتیجه خاصی نیز در بر خواهد داشت یا تنها برای مدتی در بخش‌های مختلف جامعه طرح موضوع می‌شود و پس از آن تا فرارسیدن هفته پژوهش سال بعد همه چیز به دست فراموشی سپرده خواهد شد؟! اسحاق جهانگیری به عنوان یکی از مقامات بلندپایه سیاسی کشور در مراسم هفته پژوهش از اهمیت این موضوع یاد کرده و گفت: گاهی گفته

به گفته مسئولان باید ۳ درصد تولید ناخالص ملی به پژوهش اختصاص یابد

گوش دانشگاهیان از «باید»‌ها پر است

هفته پژوهش امسال نیز مانند سال‌های گذشته، با حضور مسئولان مختلف و برگزاری برنامه‌های متعدد به پایان رسید و حال سؤال اینجاست که آیا می‌توان امید داشت اقدامات صورت گرفته در تعیین مسیر سال جدید پژوهشی کشور مؤثر واقع شود؟!



خبر

با احتمال ۳۰ درصد

اولین مریخی یک هوش مصنوعی خواهد بود!

مدیر عامل و بنیان‌گذار شرکت فضایی اسپیس ایکس گفت: ۳۰ درصد شانس این وجود دارد که هوش مصنوعی فوق باهوش اولین کسی باشد که سیاره سرخ را به عنوان خانه خود انتخاب کند. به گزارش ایسنا و به نقل از تک‌تایمز، «ایلان ماسک» یکی از بزرگ‌ترین کارآفرینان فناوری دنیا در جدیدترین اظهار نظر خود گفت به احتمال ۳۰ درصد، اولین مریخی تاریخ یک هوش مصنوعی فوق باهوش خواهد بود و اولین کلونی مریخی احتمالاً در اوایل سال ۲۰۲۵ در سیاره سرخ راه‌اندازی خواهد شد.

یک کاربر در توئیتر از ماسک در مورد احتمال اینکه اولین ساکن دائم مریخ هوش مصنوعی باشد، پرسید و از آنجا که ایلان ماسک به تازگی خیلی اهل احتمالات شده، پاسخ داد

که ۳۰ درصد شانس این وجود دارد که یک هوش مصنوعی فوق هوشمند و نه یک انسان اولین کسی باشد که سیاره سرخ را به عنوان خانه خود اعلام کند. این کار آفرین میلیاردی در چنین اعلان‌های جالب توجه عادت دارد. وی در ماه ژوئیه سال گذشته از فرمانداران دولتی خواست تا سریع‌الری کنترل هوش مصنوعی قوانین محدودکننده وضع کنند، چرا که آن را یک خطر اساسی برای تمدن انسانی می‌داند.

به نظر ماسک، احتمال کمی وجود دارد که یک هوش مصنوعی، اولین مریخی تاریخ باشد. در واقع این مرد ۴۷ ساله معتقد است خودش هم روزی در عمرش در مریخ حضور خواهد یافت. وی ماه گذشته گفت در نظر دارد به طور



ماسک می‌خواهد این گروه با استعداد بتوانند از این سفر برای ایجاد آثار هنری جدید الهام بگیرند. برنامه‌ریزی شده است که این مسافران فضایی در سال ۲۰۲۳ به یک گردش به دور ماه بروند. ضمن اینکه مشخص شده است نخستین آزمایشات استار شپ در تگزاس آمریکا انجام خواهد شد.

مجدد کند و به زمین برگردد. مأموریت‌های اولیه این شرکت راه‌راه برای اجرایی کردن تصمیم بلندپروازانه ماسک برای ساخت کلونی بر روی مریخ طی ۱۰ تا ۱۵ سال آینده هموار می‌کند. ماسک چندی پیش اظهار داشت «یو‌کازو ماژاوا»، میلیاردر ژاپنی به همراه شش تاهشت هنرمند و طراح به فضا فرستاده خواهند شد.